

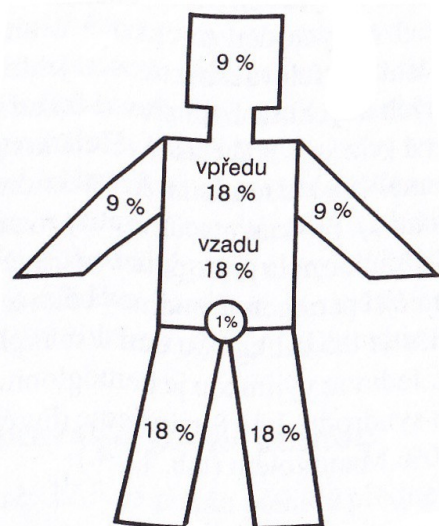
POPÁLENINY

Popáleniny patří, spolu s omrzlinami, poraněními způsobenými elektrickým proudem, chemikáliemi a ionizujícím zářením („radioaktivitou“), do kategorie tzv. termických poranění.

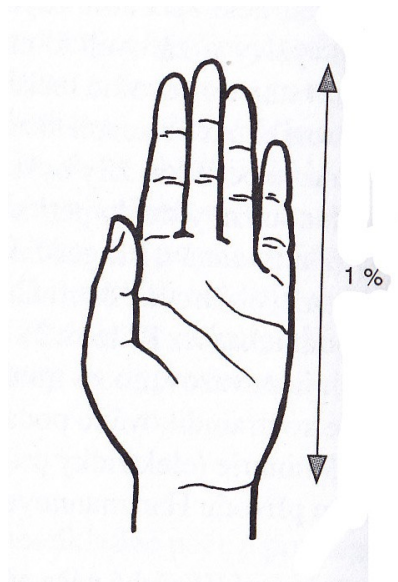
Popáleniny jsou velmi často považovány za jedny z nejtěžších poranění, se kterými se můžeme při poskytování první pomoci setkat. Vyžadují velmi dlouhou léčbu a často zanechávají jizvy, a to nejen fyzické, ale také psychické.

Rozsah popálenin

Pro určení rozsahu popálenin se využívá odhadu pomocí tzv. pravidla devítin (viz obrázek 1), nebo, v případě popálenin na malé ploše, se využije poměru *plocha dlaně = 1 %* (obrázek 2). K rozvoji šoku, a tím k ohrožení života, dochází při 15 % popálenin u dospělého a 10 % u dětí.

Ilustrace 2: pravidlo devítin

Ilustrace 1: poměr dlaně

Závažnost popálenin

V praxi rozlišujeme tři základní stupně popálenin, které se určují dle hloubky poškození povrchu těla.

Popáleniny I. stupně jsou takové popáleniny, kdy došlo k poškození vrchní vrstvy kůže (tzv. epidermis). Projevují se zarudlou kůží a silným pálením. Doba hojení je několik dní.

Popáleniny II. stupně jsou tvořeny puchýři, které jsou vyplněny plazmou a jsou velmi bolestivé. Doba hojení je několik týdnů.

Popáleniny III. stupně jsou popáleniny nejhlubší, při kterých dochází ke zuhelnatění kůže. Tyto popáleniny nejsou tak bolestivé, jako popáleniny II. stupně, protože při nich dochází ke zničení receptorů vnímajících bolest. Takovéto popáleniny se hojí až několik měsíců a často je potřeba provést transplantaci kůže.

První pomoc při popáleninách

Jako první opatření, které musíme provést, abychom se o popáleného mohli postarat je **odstranění příčiny popálení** (uhašení ohně, dostat postiženého z horkého prostředí apod.).

Dále, pokud je to možné, je vhodné odstranit všechny prsteny, náušnice, náramky atd., které by mohly vést teplo a působit další popálení.

Zdravotnická první pomoc spočívá v posazení nebo položení postiženého, uvedení ho do klidu a další péči podle závažnosti poranění:

- popáleniny I. a II. stupně – chlazení postižených alespoň 20 minut
- popáleniny III. stupně – nechladíme!!!

Po ochlazení (pouze popáleniny I. a II. stupně) ránu sterilně překryjeme (s výjimkou popálenin I. stupně na hlavě a krku – ty nekryjeme) a v případě popálených končetin šetřeně znehybníme.

Důležité poznámky

- puchýře nikdy nepropichujeme
- přiškvařené oděvy nebo jiné přiškvary nestrháváme
- při prvotním ošetření nepoužíváme žádné masti nebo léky proti bolesti kvůli případnému dalšímu lékařskému ošetření
- sledujeme příznaky možného šoku (neklid, zmatenost, studený pot, zrychlený tep)